

УДК 341.637

О. В. Коч, магістр права
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Економіко-правовий факультет
Французький бульвар, 24/26, Одеса, 65058, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОДІЇ ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ТА МІЖНАРОДНОГО КОМЕРЦІЙНОГО АРБІТРАЖУ

Стаття присвячена аналізу сфер взаємодії права Європейського Союзу та міжнародного комерційного арбітражу. Розглядаються особливості застосування арбітражних процедур у праві ЄС, застосування права ЄС міжнародним комерційним арбітражем, вплив права ЄС на механізми визнання та виконання арбітражних рішень на території держав-членів ЄС.

Ключові слова: міжнародний комерційний арбітраж, право Європейського Союзу, застосовне право, арбітражне рішення.

Постановка проблеми. Вирішення спорів у арбітражному порядку є способом врегулювання конфліктів у сферах міжнародного приватного та публічного права. Враховуючи зростання ролі міжнародного комерційного арбітражу у вирішенні спорів необхідним є врегулювання взаємодії права Європейського Союзу та Міжнародного комерційного арбітражу (далі – МКА).

Більшість держав-членів ЄС є учасниками основних міжнародних конвенцій з МКА, проте, у ЄС відсутні спеціальні правила щодо визнання та виконання рішень міжнародних комерційних арбітражних судів (далі – МКАС). Невизначено питання щодо застосування у МКА права ЄС *ex officio*, тобто як права прямої дії та як частини національного права держав-членів ЄС. Невизначеним є механізм забезпечення дотримання арбітражем одностороннього застосування права ЄС, що може стати підставою для відмови у визнанні та виконанні арбітражного рішення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Загальні аспекти визнання та виконання рішень МКАС досліджені у наукових роботах Н. Єрпильової [1], Ю. Притики [2], М. Розенберга [3], А. Редферна [4], М. Хантера [4], Р. Фучара [5], Э. Галларда [5], Б. Голдман [5], Дж. Саваж [5] тощо.

Особливості взаємодії права ЄС та МКА представлені у роботах С. Бессона [6], Г. Бланка [7], А. Вагенхейм [8], С. Кролла [9], П. Ландольта [10], Дж. Лью [9], А. Мур [8], Ж. Поудре [6], Н. Шелкопляс [11], Є. Юрьєва [12; 13].

Метою статті є виявлення сфер взаємодії МКА та права ЄС, дослідження механізмів нормативно-правового регулювання відносин, що виникають у таких сферах, та формування шляхів їх вдосконалення.

Виклад основного матеріалу.

I. Співвідношення понять «право ЄС» та «МКА». Під терміном «МКА» слід розуміти процес розгляду справ, що мають комерційний характер та включають «іноземний елемент» постійним або спеціально створеним, *ad hoc*, недержавним судом. Передання спору на розгляд МКАС можливо за наявності явно вираженої волі сторін спору у формі арбітражної угоди [1, с. 3].

Право ЄС розуміється як система норм, які регулюють матеріальні правовідносини, що виникають в результаті діяльності ЄС, як регіональної політичної організації, та його учасників. Право ЄС є правом прямої дії та має наднаціональний характер, що підтверджується рішеннями Суду ЄС у справах *Flaminio Costa v E.N.E.L.* [14] та *Simmenthal* [15]. Так, право ЄС інкорпороване у право держав ЄС та має пріоритет у разі колізії норм національного права та права Спільноти.

II. Застосування арбітражних процедур у Європейському праві. Для права ЄС характерно застосування арбітражних процедур. Арбітражні застереження можуть бути ін-

корпоровані до міжнародних угод, укладених від імені ЄС. Так, Угода про Асоціацію між Україною та ЄС передбачає: право подання запиту зацікавленою стороною про створення арбітражної групи, як органу, уповноваженого розглядати спір; порядок розгляду спору та винесення рішення [17, ст. 306]. Аналогічні арбітражні застереження передбачені в Угоді про економічне партнерство між ЄС та Співтовариством розвитку Півдня Африки 2016 р. [18, гл. 3], Угоді про добровільне партнерство між ЄС та Індонезією про правозастосування у лісовому секторі, управління та торгівлю лісоматеріалами в ЄС 2014 р. [19, ст. 20], Угоді про співпрацю між ЄС та Швейцарією по Європейській супутниковій навігаційній програмі 2014 р. [20, ст. 22], тощо. Враховуючи, що сторонами спорів виступають держави, то такий арбітражний процес має публічно-правовий характер.

Крім того, Суд ЄС може розглядати спори, що виникли між державами ЄС, або з договорів, укладених від імені ЄС, як у публічно-правовій так і у приватноправовій сферах, на підставі арбітражних угод [16, ст. 272, 273]. Проте віднесення такої процедури до арбітражної є суперечливим, адже розгляд справ в арбітражному порядку здійснюється Судом ЄС, який є квазі-державним органом та має владні повноваження по відношенню до сторін [6, с. 63].

III. Застосування права ЄС у МКА. У МКА при вирішенні спорів право ЄС може застосовуватись у формах: 1) *lex voluntatis*, коли у арбітражній угоді прямо передбачено застосування права ЄС; 2) *lex arbitri*, коли арбітри визначають право ЄС, як застосовне право; 3) *lex causae*, коли передбачено застосування права держави ЄС, але існує колізія норм національного права та права ЄС, тоді право ЄС має пріоритет, або є прогалина у національному праві, тоді право ЄС застосовується за аналогією.

При застосуванні права ЄС у формі *lex voluntatis* за принципом МКА – автономії волі сторін, сторони вправі обмежити застосування права ЄС окремими правовими актами [13, с. 133-134]. При цьому, сторони мають керуватися принципом публічного порядку, порушення якого є підставою для відмови у визнанні та виконанні арбітражного рішення [21, ч. 2 ст. 5]. Універсального визначення поняття «публічний порядок» не існує. Як неодноразово визначав суд ЄС (у справах *Renault v Maxicar 2000 p.* [22], *Krombach 2000 p.* [23], *Diageo Brands BV v Simiramida 2015 p.* [24]) зміст поняття «публічний порядок» визначається нормами національного права, суд ЄС уповноважений лише встановлювати ознаки публічного порядку. Так, порушення публічного порядку – це явне порушення правової норми, яка регулює найважливіші відносини у державі, є фундаментальною для забезпечення правопорядку. З огляду на те, що право ЄС є невід'ємною частиною національного права держав ЄС, то публічний порядок Спільноти також є інкорпорованим до національного публічного порядку держав-членів ЄС. Виходячи з цього, неправильне застосування права ЄС або взагалі його незастосування може тлумачитися як порушення публічного порядку ЄС.

Як демонструє практика Суду ЄС порушенням публічного порядку ЄС та підставою для анулювання арбітражного рішення є порушення правил конкуренції на внутрішньому європейському ринку, зокрема, положень ст. 101 Договору про функціонування ЄС (справа *Eco Swiss v Benetton 1999 p.* [25]) та порушення прав споживачів, (справи *Asturcom 2009 p.* [26], *Fallimento Olimpiclub 2009 p.* [27], *Mostaza 2006 p.* [28]). При цьому, не завжди порушення норм права ЄС є порушенням публічного порядку ЄС (справа *Diageo Brands BV v Simiramida 2015 p.* [24]).

Механізмом забезпечення одноманітного застосування права ЄС є «преюдиційна процедура», відповідно до якої Суд ЄС за запитом судів держав ЄС здійснює тлумачення права ЄС. Державні суди зобов'язані припинити розгляд справи до моменту поки суд ЄС не надасть відповідні роз'яснення, які є обов'язковими до застосування [16, ст. 267].

Так, арбітражний орган, створений на підставі договорів ЄС, наприклад Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, при виникненні питання щодо тлумачення положення права ЄС, зобов'язаний звернутись до Суду ЄС за роз'ясненням щодо порядку застосування права ЄС в порядку нормативно-правової апроксимації [17, ст. 322].

Проте, МКАС, на відміну від арбітражних судів ЄС, не є суб'єктом звернення до Суду ЄС. Як зазначив Суд ЄС у справі *Nordsee 1982 p.*, не дивлячись на те, що МКАС вирішує справи на основі норм права та його рішення є остаточними *res judicata*, цього недостатньо, щоб наділити МКАС статусом суду держави-члена ЄС. По-перше, сторони справи самі вирішили передати спір до МКАС, а не до державних судів, по-друге, державні органи не приймали участі у розгляді справи. При виникненні у МКАС питання щодо застосування права ЄС, він має звернутися до суду держави ЄС, який уповноважений в порядку преюдиційної процедури направити запит до Суду ЄС [29]. Так, рішенням по справі *Nordsee 1982 p.* фактично був легалізований механізм опосередкованого звернення МКАС до Суду ЄС [13, с. 145]. Надалі це було підтверджено у рішенні Суду ЄС по справі *Eco Swiss 1999 p.* [25]. Процедура звернення МКАС до державного суду може відбуватися у формі сприяння державним судом арбітражу в отриманні доказів по справі згідно ст. 27 Типового закону ЮНСІТРАЛ про міжнародний торговий арбітраж [30].

IV. Проблеми визнання та виконання рішень МКАС у державах ЄС. Ефективність арбітражного рішення залежить від можливості його виконання, відсутність якої нівелює усі переваги розгляду справ у МКАС [31, с. 70]. Право ЄС має прямий вплив на визначення *об'єктивної арбітрабельності* спорів, тобто допустимість спору як предмету арбітражного розгляду [6, с. 63]. Арбітрабельним є спір, у якому МКАС може захистити право, не порушуючи виключну компетенцію органів державної влади та інститутів ЄС [13, с. 142].

Більшість держав ЄС є учасниками основних міжнародних конвенцій, що регулюють МКА, зокрема, всі держави ЄС є учасниками Нью-Йоркської конвенції ООН про визнання та приведення до виконання іноземних арбітражних рішень 1958 р. [21]. Європейську конвенцією ООН про зовнішньоторговельний арбітраж 1961 р. ратифікували більшість членів ЄС, крім Великобританії, Греції, Естонії, Ірландії, Кіпру, Литви, Мальти, Нідерландів, Португалії, Швеції [32]. Типовий закон ЮНСІТРАЛ про міжнародний торговельний арбітраж 1985 р. прийнятий за основу всіма державами ЄС, крім Італії, Люксембургу, Латвії, Нідерландів, Португалії, Чехії, Франції, Фінляндії [30].

На рівні права ЄС питання визнання та виконання рішень МКА не врегульовано. Проте детально розробленим є механізм взаємного визнання судових рішень у справах транскордонного змісту, передбаченого ст. 81 Договору про функціонування ЄС. Так, прийняті Брюссельська конвенція 1968 р. [33] та Луганська конвенція 1988 р. [34], є основою діючого Регламенту № 44/2001 Ради ЄС про юрисдикцію та виконання судових рішень у цивільних та комерційних справах, відповідно до якого визнання судових рішень у державах ЄС будується за принципом взаємної довіри. Судові рішення, винесені державою ЄС у відповідності до Регламенту, визнаються та виконуються в іншій державі ЄС без додаткових процедур, що забезпечує вільний обіг судових рішень на території ЄС [35, п. 10, 16 Преамбули, ст. 33]. Встановлено загальні засади визначення підвідомчості та підсудності справ, заборонений паралельний розгляд однієї справи різними судами. Крім того сторони на договірній основі вправі наділити суд держави ЄС виключною юрисдикцією розглядати спір [35, ст. 23]. Проте, дія Регламенту не поширюється на процедуру визнання та виконання іноземних арбітражних рішень, так званий «*арбітражний виняток*» [35, пп. д п. 2 ст. 1].

У 2009 р., через 7 років з моменту вступу в дію Регламенту № 44/2001, Єврокомісія видала Звіт та Зелену книгу з метою оптимізації порядку виконання арбітражних рішень та розглянула можливість виключення арбітражного винятку із сфери дії Регламенту. Це обумовлено тим, що питання визнання та виконання арбітражних рішень, врегульовані нормами Нью-Йоркської конвенції, є менш ефективним, ніж визнання та виконання судових рішень у ЄС. Норми Регламенту можуть бути інтерпретовані у підтримку визнання та виконання арбітражних рішень [36, п. 3.7].

Як зазначено у Зеленій книзі застосування положень Регламенту № 44/2001 до МКА може покращити взаємовідносини судових та арбітражних органів. Виключення арбітражного винятку та впровадження єдиного правила вирішення колізії щодо чинності арбітражної угоди мінімізує ризик одночасного виникнення паралельних судового та арбітражного процесів щодо розгляду однієї справи, у випадку, коли арбітражна угода буде визнана ні-

кчемною у одній державі ЄС та чинною у іншій. Як варіант оптимізації виконання арбітражних рішень Єврокомісія запропонувала наділити виключною компетенцією розглядати справи про визнання та виконання арбітражних рішень суди держав ЄС за місцем арбітражу, або суди, визначені за згодою сторін, після чого арбітражне рішення може бути виконане у будь-якій державі ЄС [37, п. 7].

Проте, Європарламент не підтримав пропозиції Єврокомісії та у відповідь на Звіт та Зелену книгу у 2010 р. видав Резолюцію щодо імплементації та перегляду Регламенту № 44/2001, в якій вказано, що питання МКА у ЄС врегульовані Нью-Йоркською конвенцією 1958 р. та Європейською конвенцією 1961 р., виходячи з цього не має необхідності виключати арбітражний виняток зі сфери дії Регламенту № 44/2001 [38]. Необхідність збереження арбітражного виключення у Регламенті № 44/2001 Європарламент аргументував наступним: 1) вимоги Нью-Йоркської конвенції є мінімальними, тому право договірних держав може бути більш сприятливим для МКА, порівняно з положеннями Регламенту № 44/2001; 2) існують ефективні національні засоби захисту арбітражної юрисдикції, які мають залишатися у компетенції держав ЄС. Так, відповідно до рішення Суду ЄС по справі **West Tankers 2009 р.** суд держави ЄС не уповноважений винести заборону ведення паралельного судового процесу *anti-suit injunction* в іншій державі ЄС на підставі арбітражної угоди відповідно до норм Регламенту № 44/2001. Адже така заборона буде суперечити ч. 2 ст. 3 Нью-Йоркської конвенції 1958 р., відповідно до якої державний суд на прохання сторони по справі зобов'язаний передати розгляд справи до арбітражу, якщо даний спір є предметом арбітражної угоди [39].

Європарламент висловив категоричну незгоду навіть частково виключити арбітражний виняток зі сфери дії Регламенту № 44/2001, зазначивши, що предметом винятку є, крім питань арбітражного процесу, питання юрисдикційних процедур щодо визначення компетенції МКАС [38, п. 9, 10]. Цю позицію легалізовано у спільному Регламенті № 1215/2012 Парламенту та Ради ЄС, де зазначено, що арбітражний виняток, включає питання створення та компетенції МКАС, арбітражного процесу, анулювання, перегляду, апеляції, визнання та виконання арбітражного рішення [40, п. 12].

Так, арбітражний виняток існує на рівні права ЄС, та не перешкоджає впровадженню на національному рівні держав ЄС спеціальні акти щодо визнання та виконання арбітражних рішень. У справі **Gazprom' OAO 2015 р.** суд ЄС встановив, що правило щодо арбітражного винятку, встановлене у Регламенті № 44/2001, не має тлумачитись як таке, що перешкоджає судам держав ЄС розглядати справи про визнання та виконання рішень МКАС [41].

Висновки. Взаємодія права Європейського Союзу та міжнародного арбітражу відбувається у трьох аспектах.

По-перше, у праві ЄС застосовуються арбітражні процедури: 1) суд ЄС може виступати у ролі арбітражного суду та розглядати справи, коли сторонами по справі виступають держави-члени ЄС, між якими укладено арбітражну угоду; 2) ЄС, як сторона міжнародних приватних договорів, укладає арбітражні угоди із іншими державами або міжнародними організаціями.

По-друге, право ЄС застосовується у МКА, як матеріальне право, якому підпорядкований спір, що можливо у трьох формах: *lex voluntatis*, *lex arbitri*, *lex causae*. Існує тенденція поширення сфери дії права ЄС на приватноправові відносини, які раніше регулювалися виключно нормами національного права держав-членів ЄС, зокрема, на сфері конкурентного права, права споживачів. З огляду на необхідність одночасного дотримання принципів автономії волі сторін та публічного порядку, неоднозначним є питання щодо застосування права ЄС у формі *lex causae*. З одного боку, застосування права ЄС *ex officio*, у випадку коли сторони погодилися, що застосуванню підлягає виключно національне право держави-члена ЄС, може розглядатися як порушення принципу автономії волі сторін. З іншого боку, не застосування права ЄС може виступати як порушення публічного порядку ЄС. Порушення принципів МКА є підставою для анулювання або відмови у визнанні та виконанні рішення МКАС. Враховуючи, що ефективність арбітражного рішення залежить від можливості

його виконання, принципове значення має вирішення таких питань: 1) необхідність поширення на МКАС обов'язку правильного застосування права ЄС; 2) можливість МКАС звертатися до преюдиційної процедури ЄС; 3) наявність обов'язку МКАС виносити рішення, яке не порушує національний та європейський публічний порядок.

По-третє, право ЄС може впливати на механізм визнання та виконання арбітражних рішень. Існують дискусії щодо необхідності врегулювання механізму визнання та виконання рішень МКАС на загальноєвропейському рівні шляхом поширення дії регулятивних актів ЄС про юрисдикцію та виконання судових рішень, зокрема дії Регламенту № 44/2001, на рішення МКАС. На теперішній час дані питання підпорядковані нормам Нью-Йоркської конвенції 1958 р. та національному праву держав ЄС.

Так, безпосередня взаємодія між МКА та ЄС на нормативному рівні відсутня. Проте, з поширенням сфери дії права ЄС на приватноправові відносини та поширенням застосування арбітражних процедур при вирішенні спорів виникає необхідність врегулювання на загальноєвропейському рівні порядку застосування права ЄС у МКАС з метою забезпечення визнання та виконання арбітражних рішень на території всіх держав-членів ЄС.

Список літератури

1. Ерпылева Н. Ю. Международный коммерческий арбитраж: правовые основы функционирования /Н. Ю. Ерпылева // *NB. Международное право.* – № 1. – 2013. – С. 1-74.
2. Притика Ю. Д. Міжнародний комерційний арбітраж: питання теорії та практики. Монографія. /Ю. Д. Притика// К.: Ін Юре, 2005. – 516 с.
3. Розенберг М. Г. Международный договор и иностранное право в практике Международного коммерческого арбитражного суда / М. Г. Розенберг // М.: Статут, 2000. – 304 с.
4. Redfern A., Hunter M. *Law and Practice of International Commercial Arbitration.* / A. Redfern, M. Hunter// London: Sweet & Maxwell, 2004. – 659 p.
5. Fouchard P., Gaillard E., Goldman B., Savage J. *On International Commercial Arbitration* /P. Fouchard, E. Gaillard, B. Goldman, J. Savage// Kluwer Law International, 1999. – 1280 p.
6. Poudret J.-F., Besson S. *Comparative Law of International Arbitration* /J.-F. Poudret, S. Besson// Sweet & Maxwell, 2007. – 952 p.
7. Blanke G. *The Role of EC Competition Law in International Arbitration* /G. Blanke // *European Business Law Review*, 2005.- Issue 1.- P. 169–181.
8. Mourre A. Vagenheim A. *The Regulation of International Arbitration by European Law: What Does the Future Hold?* /A. Mourre, A. Vagenheim. [Electronic resource]. – Access mode: kluwerarbitrationblog.com/2009/05/04/the-regulation-of-international-arbitration-by-european-law-what-does-the-future-hold/.
9. Lew J. D. M., Mistelis L. A., Kröll S. M. *Comparative International Commercial Arbitration* /J. D. M. Lew, L. A. Mistelis, S. M. Kröll// Kluwer Law International, 2003. – 992 p.
10. Landolt P. L. *Modernised EC Competition Law in International Arbitration* /P. L. Landolt// Kluwer Law International, 2006 – 365 p.
11. Shelkopyas N. *The Application of EC Law in Arbitration Proceedings* /N. Shelkopyas// *Europa Law Pub*, 2003 – 488 p.
12. Юрьев Е. Влияние права Европейского Союза на международный коммерческий арбитраж: Автореф. дис. / Е. Юрьев // МГИМО. – М., 2008. – 32 с.
13. Юрьев Е. Е. *Международный коммерческий арбитраж и право Европейского Союза: взаимодействие и противоречия* / Е. Е. Юрьев // М.: Волтерс Клувер, 2006. – № 3. – С. 130-150.
14. Judgment of the Court of 15.17.1964. – Case 6/64 (Flaminio Costa v E.N.E.L.). [Electronic resource]. – Access mode: eur-lex.europa.eu.
15. Judgment of the Court of 09.03.1978. – Case 106/77 (Simmenthal). [Electronic resource]. – Access mode: eur-lex.europa.eu.
16. Consolidated versions of the Treaty on EU and the Treaty on the Functioning of the EU (2016/C 202/01) // OJ. – 2016. – P. 1–388.
17. Угода про асоціацію між Україною та ЄС, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, 27.06.2014 р. // Офіційний вісник України, 2014 р. – № 75. – Т.1. – 83 с.
18. Economic Partnership Agreement between the EU and its Member States and the SADC EPA States // OJ L 250, 2016, – P. 3–2120.
19. Voluntary Partnership Agreement between EU and Indonesia on forest law enforcement, governance and trade in timber products into the EU // OJ L 150, 2014. – P. 252–330.
20. Cooperation Agreement between EU, its member-states and Swiss Confederation on European Satellite Navigation Programs // OJ L 15, 2014. – P. 3–17.
21. New York Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards, 1958. [Electronic resource]. – Access mode: uncitral.org/uncitral/en/uncitral_texts/arbitrationNYConvention.html/.
22. Judgment of the Court of 11.05.2000. – Case C-38/98 (Renault v Maxicar). [Electronic resource]. – Access mode: eur-lex.europa.eu.

23. Judgment of the Court of 28.03.2000. – Case C-7/98 (Krombach v Bamberski). [Electronic resource]. – Access mode: eur-lex.europa.eu.
24. Judgment of the Court of 16.07.2015. Case C-681/13 (Diego Brands v Simiramida). [Electronic resource]. – Access mode: eur-lex.europa.eu.
25. Judgment of the Court of 01.06.1999. Case C-126/97 (Eco Swiss v Benetton). [Electronic resource]. – Access mode: eur-lex.europa.eu.
26. Judgment of the Court of 06.10.2009. Case C-40/08 (Asturcom v Nogueira). [Electronic resource]. – Access mode: eur-lex.europa.eu.
27. Judgment of the Court of 03.09.2009. Case C-2/08 (Fallimento Olimpclub). [Electronic resource]. – Access mode: eur-lex.europa.eu.
28. Judgment of the Court of 26.10.2006. Case C-168/05 (Mostaza Claro) [Electronic resource]. – Access mode: eur-lex.europa.eu.
29. Judgment of the Court of 23.03.1982. - Case 102/81 (Nordsee). [Electronic resource]. – Access mode: eur-lex.europa.eu.
30. UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration, 1985 // Viena: United Nation, 2008. – Sales No. E.08.V.4. – 43 p.
31. Коч О. В. Визнання та примусове виконання рішень іноземних арбітражів в Україні: деякі проблемні питання /О. В. Коч // Вісник Південного регіонального центру НАПрН. – 2015. – № 3. – С 65 – 72.
32. European Convention on International Commercial Arbitration, Geneva, 1961 // New York: United Nation-Treaty Series, 1965 – vol. 484. – P. 349-402.
33. Brussels Convention on Jurisdiction and the Enforcement of Judgments in Civil and Commercial Matters, 1968 // OJ L 299. – 1972. – P. 32 – 42.
34. Lugano Convention on Jurisdiction and the Enforcement of Judgments in Civil and Commercial Matters, 1988 // OJ L 319. - 1988. - P. 9 – 48.
35. Council Regulation (EC) No. 44/2001 of 22.12.2000 on Jurisdiction and the Recognition and Enforcement of Judgments in Civil and Commercial Matters // OJ L 012. - 2001. – P. 1-23.
36. Report from the Commission to the European Parliament, the Council and the EESC on the application of Council Regulation (EC) No 44/2001 (COM/2009/0174 final). [Electronic resource]. – Access mode: eur-lex.europa.eu.
37. Green Paper on the review of Council Regulation (EC) No. 44/2001 (COM/2009/0175 final). [Electronic resource]. – Access mode: eur-lex.europa.eu.
38. European Parliament resolution of 07.09.2010 on The Implementation and Review of Council Regulation (EC) No 44/2001. – 2011/C 308 E/06 // OJ C 308E. – 2011. – P. 36–43.
39. Judgment of the Court of 10.02.2009. - Case C-185/07 (West Tankers Inc). [Electronic resource]. – Access mode: eur-lex.europa.eu.
40. EU Regulation No. 1215/2012 of 12/12/2012 on Jurisdiction and the Recognition and Enforcement of Judgments in Civil and Commercial Matters // OJ L 351. – 2012. – P. 1-32.
41. Judgment of the Court of 13.05.2015. – Lithuania v. Gazprom OAO.- Case C-536/13. [Electronic resource]. – Access mode: eur-lex.europa.eu.

Стаття надійшла 12.03.2017 р.

Е. В. Коч, магістр права
Одесский национальный университет имени И. И. Мечникова
Экономико-правовой факультет
Французский бульвар, 24/26, Одесса, 65058, Украина

ОСОБЕННОСТИ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ ПРАВА ЕВРОПЕЙСКОГО СОЮЗА И МЕЖДУНАРОДНОГО КОММЕРЧЕСКОГО АРБИТРАЖА

Резюме

Статья посвящена анализу взаимодействия права Европейского Союза и международного коммерческого арбитража. Рассматриваются особенности применения арбитражных процедур в праве ЕС, применения права ЕС международным коммерческим арбитражем, влияние права ЕС на механизм признания и исполнения арбитражных решений на территории ЕС.

Анализ последних исследований и судебной практики демонстрирует, что применение права ЕС международным коммерческим арбитражем возможно в трех формах: *lex voluntatis*, *lex arbitri*, *lex causae*. Применение права ЕС в форме *lex causae* сопровождается рисками возможного нарушения принципов арбитража – автономии воли сторон и публичного порядка, что может стать основанием для отказа в признании и исполнении арбитражного решения.

Рассмотрены варианты оптимизации процедуры признания и исполнения арбитражных решений на территории ЕС и возможность применения регуляторных актов ЕС об юрисдикции и исполнении судебных решений на транснациональном уровне, в частности Регламента № 44/2001, к решениям международного коммерческого арбитража.

Ключевые слова: международный коммерческий арбитраж, право Европейского Союза, применимое право, арбитражное решение.

O. V. Koch, Master of Law

Odessa I. I. Mechnikov National University

Economics and Law Faculty

Frantsuzskiy Boulevard, 24/26, Odessa, 65058, Ukraine

FEATURES OF INTERACTION OF EUROPEAN UNION LAW AND INTERNATIONAL COMMERCIAL ARBITRATION

Summary

The article is devoted to the analysis of the interaction of the EU law and International Commercial Arbitration. Have been considered the features of implementation of arbitration procedures in the EU law, application of the EU law by International Commercial Arbitration, influence of the EU law on the mechanism of recognition and enforcement of arbitral awards on the territory of the EU.

The analysis of the latest researches and case law demonstrates that the application of the EU law by International Commercial Arbitration is possible in three forms: *lex voluntatis*, *lex arbitri*, *lex causae*. The application of the EU law in the form of *lex causae* is followed by the risks of possible infringement of the guiding arbitration principles – party autonomy and public policy that may be considered as a reason for refusal in recognition and enforcement of arbitral award.

In the article have been considered the options of optimization of the procedure of recognition and enforcement of arbitral award on the territory of the EU and the possibility to apply the regulations of the EU on jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments on the transnational level, in particular the Regulation No. 44/2001, to the awards of International Commercial Arbitration Courts.

Key words: international commercial arbitration, European Union Law, applicable law, arbitral award.